

Het landhuis van Cees
den Heijer en Eva
Schade. Het nieuwe
zwembad op de plantage
bevindt zich op de plek
waar vroeger het vee
overnachtte.

Het klinkt als een idylle, wonen in een landhuis in tropisch
Nederland, met Caraïbische inrichting. Dat is het ook, en bovendien
een hoop werk. *Door Sandra van Noord · Fotografie: Sinaya Wolfert*

LANDGOED OP CURACAO

Boven: de enige toevoeging in de keuken is een betonnen aanrechtblad; links: bak met regenwater voor bewatering.

Niet als veel andere Nederlanders woonde Cees den Heijer op Curaçao een tijd in een modern resort achter een hek. Dat nooit meer, dacht hij en ging op zoek naar een locatie met een Curaçaos karakter. Cees was al vaker langs Klein Sint Michiel gereden, had er over het hek gekeken en gedacht: als ik dat nog eens zou kunnen kopen. Cees: ‘Het is een bijzonder mooi en goed

bewaard landhuis. En gelukkig vrijwel in originele staat en niet platgerestaureerd. Dat ziet er vaak zo gelikt uit. Als architect heb ik een zwak voor karakteristieke gebouwen met een historie.’ Het huis is een monument en daarom moeten Cees en zijn vrouw, Eva Schade, alle aanpassingen die noodzakelijk zijn voor het moderne leven met respect inpassen. Cees: ‘Ik probeer dit te doen door de ingrepen duidelijk te laten zien. Nieuwe toevoegingen ontwerp ik

los van de bestaande structuur. Je ziet dus overal steeds direct wat oud is en wat nieuw.’ Zo heeft hij de keuken ontdaan van alle toevoegingen en er betonnen aanrechtbladen in laten aanbrengen – zonder deurtjes en laatjes. In de nieuwe badkamer heeft hij drie losse elementen geplaatst: kledingkast, spiegel en wasbak. De oorspronkelijke ruimte blijft op die manier herkenbaar. De zolder was één open ruimte. Hier is een ‘doos’ in gezet, die als het ware los in de ruimte staat. Daarin zijn

de slaapkamers van zoons Otis en Orson gemaakt. Bijkomend voordeel: de doos is ook goed geïsoleerd tegen de warmte. Zijn vrouw, Eva, houdt van de combinatie oud en nieuw: ‘Een mooi nieuw stoeltje in contrast met het patina van de muren van het landhuis. Daar kan ik zo van genieten.’

Historisch

Op het landgoed herinnert veel aan de geschiedenis van de plantage. De stenen huizen van de ‘vito’ (de be-

heerder) en de ‘bomba’ (de opzichter) zijn nu in gebruik als appartementen. In de ‘mangazina’, de opslagschuur voor de oogst, moet Cees’ werkruimte en een galerie komen.

Kan architect Cees wel rust vinden in dit landhuis, waar niets recht, strak en sluitend is? ‘Ik ben eigenlijk heel gelukkig als ik in een oud huis zit, dan hoef ik me nergens aan te storen. Ik heb het niet ontworpen, dus word er niet op afgerekend. Dit is gewoon van zichzelf al betoverend mooi.’

Landhuis Klein Sint Michiel

Wie: Eva Schade (47) en Cees den Heijer (56), de jongens Otis (8) en Orson (9), soms ook zoon Felix (21) en dochter Pop (15), drie honden en twee katten.

Sinds: 2014. Cees kwam in 2004 naar het eiland met het plan als architect een bijdrage te leveren aan de toeristische ontwikkeling van het eiland. Eva verhuisde er vier jaar geleden naartoe met haar zoons.

Wat: Eva is kleuren- en interieuradviseur, Cees architect.

In 2017 won Cees de Cola Debrotprijs, de Curaçaose cultuurprijs. Dat hij, als Nederlander, die prijs won, wil zeggen dat hij een goed geïntegreerde en geaccepteerde bewoner van het eiland is.

Het huis: Het is onbekend hoe oud het huis is. De gevelsteen met daarin het jaartal 1862 refereert aan een grondige herbouw, de kern van het huis is zeker ouder. Klein Sint Michiel was eerst een grote zoutplantage,

de zoutpannen kun je nog zien: nu lopen er veel flamingo’s rond. Later was het voornamelijk een veebouwbedrijf. Klein Sint Michiel stond altijd bekend om zijn grote tuin, met onder andere ruim tweehonderd mangobomen. Op een deel van de plantage is nu het toeristisch resort Bohémi in ontwikkeling, naar ontwerp van Cees, en met kleuren van Eva.

Prijs: €1,1 miljoen voor het landhuis en 5 hectare grond.

‘Gelukkig was het in vrijwel originele staat en niet platgerestaureerd’

‘Ik ben eigenlijk heel gelukkig in een oud huis: ik hoef me nergens aan te storen’

Het landhuis, waar de familie eerder woonde, is nu voor gasten; links: dochter Finn te paard.

Ze waren eigenlijk helemaal niet op zoek naar een ander huis, tot ze een kijkje gingen nemen bij landhuis Jan Thiel, genoemd naar de 18de-eeuwse plantagehouder Jan Thielen. Ze wisten direct dat het landhuis, dat te koop stond, 'iets' voor hen zou kunnen zijn, alleen zagen ze zichzelf er niet direct wonen. Bert: 'Het huis is veel te groot voor vier mensen – tenzij je van veel ruimte houdt.' Dat doen ze niet, dus namen ze hun intrek in het bijbehorende koetshuis. Mirjan: 'De vorige eigenaren hadden het landhuis en de oude bijgebouwen in een behoorlijk vervallen staat gekocht, maar alles netjes opgeknapt. Wij hebben het landhuis en de bijgebouwen alleen hoeven inrichten voor onze lodge. Dat hebben we in een moderne Caraïbische sfeer gedaan.'

Het landhuis is dus beschikbaar voor anderen. Bert: 'We kochten het landgoed niet omdat we zo graag een hotel wilden beginnen. →

'We hebben het landhuis in een moderne Caraïbische sfeer ingericht'

Landhuis Jan Thiel

Wie: Mirjan Lesschen (44), Bert Evers (66) en hun kinderen Ole (16) en Finn (13), en paarden, honden, katten en kippen.

Sinds: 2016. Bert woont sinds 1988 op Curaçao, Mirjan sinds 1996. Bert kwam naar het eiland om er de eerste openluchtstrandbar te maken, Mirjan belandde er tijdens haar rondreis door Zuid-Amerika. De kinderen zijn geboren op Curaçao.

Wat: Ze zijn de uitbaters van verschillende restaurants en beachclubs op het strand van Jan Thiel.

Het huis: Begin 1700

kocht een Nederlandse schipper, Jan Thielen, de plantage Damasco, zoals die toen nog heette. Later kreeg de plantage de naam van deze voormalige eigenaar. Wie het stenen landhuis bouwde en wanneer dat gebeurde, is onbekend. Jan Thiel was door de eeuwen heen vooral een belangrijke zoutplantage, tot 1975 werd er nog zout gewonnen, in sommige jaren wel meer dan 500.000 kilo.

Prijs: Ongeveer €2 miljoen voor landhuis en 2 hectare grond. Verbouwing: €320.000.

De tuin werd twintig jaar geleden aangelegd. Er staan veel planten van het eiland; links midden: de keuken van het koetshuis.

We hebben het al druk genoeg met onze horecabedrijven op het strand van Jan Thiel, een paar kilometer verderop. Maar deze locatie heeft iets magisch, daar wilden we graag mee aan de slag.' De lodge heeft acht kamers voor maximaal twintig gasten en wordt gerund door een medewerker; zij woont ook in een van de bijgebouwen. Bert: 'Wij wonen heel privé aan de voorkant van het terrein. Door alle begroeiing voel je hier niets van de bedrijvigheid in en om het landhuis.'

Mirjan bezocht de plantage al eens in 1999 en riep toen al: 'Wow, je zou maar zo kunnen wonen!' Zij vindt het uitzicht het bijzonderst. 'Je kijkt over de zoutpannen en ziet

de zee. Als ik de poort uit loop, loop ik zo de natuur in, en zie ik de flamingo's en allerlei andere vogels. Het is eigenlijk gek dat veel mensen die hier wonen dit natuurgebied helemaal niet kennen.'

Dochter Finn gaat graag paardrijden in het natuurgebied. Mirjan: 'Dat was ook een van de redenen om hierheen te verhuizen: de ruimte om paarden te kunnen houden.'

Het landgoed ligt goed verscho- len, in een druk en volgebouwd deel van het eiland. Dat komt deels door de weelderige tuin, die de vorige eigenaren al hadden aangelegd. Bert: 'Het eerste wat wij hier deden, was de waterhuishouding op orde

brengen en een molen laten restaureren. De tuin krijgt nu weer water uit drie putten die op het terrein liggen. Het is hier altijd warm en meestal droog, bewatering via leidingwater kost dan een fortuin. En we vinden de tuin heel belangrijk: het is de eerste indruk als je hier binnenrijdt. Ik vind: je kunt beter een oud gebouw hebben met een mooie tuin dan andersom.'

Het landgoed is nu nog maar een fractie van wat het was. Ooit was de plantage 85 hectare groot en strekte die zich uit tot wat ook nu nog bekend is als het strand van Jan Thiel. Dus historisch gezien wonen Bert en Mirjan nu op het landgoed waar ze ook al jaren werken.

'Ik vind: je kunt beter een oud gebouw hebben met een mooie tuin dan andersom'

Innovative seating comfort.
Swivel the armrest, enjoy an extra seat.

MODEL: LONGUEVILLE LANDSCAPE - DESIGN: VERHAERT NEW PRODUCTS
CONFIGUREER OP WWW.JORI.COM/NL/LONGUEVILLE

JORI 1963

The art of fine seating

Landhuis San Sebastiaan

Wie: Enid (77) en Harold Hollander (80), zoon Bastiaan (48) en soms ook zoon Anthony (50) met zijn gezin.

Sinds: 1969. Ze komen van Curaçao, maar ontmoetten elkaar in Nederland toen ze daar studeerden.

Wat: Harold was onder meer rector van het Peter Stuyvesant College en secretaris van de Universiteit van de Nederlandse Antillen, Enid was onder meer directeur

van de basisschool Kolegio Annie Koenraad in Tera Kora.

Het huis: Op de voorgevel van het huis staat het jaartal 1754. Dit kan het bouwjaar zijn of een restauratiejaar. Op de plantage werd door de eeuwen heen van alles verbouwd, zoals cochenille (luizen die donkerrode kleurstof opleveren), aloë en mais.

Prijs: Circa € 55.000 euro voor het landhuis en 1,3 hectare grond.

Echte pioniers zijn ze. Toen Harold en Enid in 1969 op het landgoed kwamen wonen, lag het huis aan een stoffige zandweg. Waterleiding en elektriciteit waren er nog niet. Enid: ‘Ons drinkwater haalden we uit de publieke kraan in het dorpje Wilibrordus. Water voor ander gebruik kwam uit de regenbak. Daarin werd het regenwater via het dak en de goten opgevangen. Harold heeft er hard aan moeten trekken om een waterleiding aangelegd te krijgen tot in ons huis. Stromend water: een ware luxe!’ Na jaren behelpen met kaarsjes en lantaarns met petroleum of gas, kreeg het landgoed uiteindelijk ook stroom. Eerst via een dieselgenerator en later via het elektriciteitsnet.

De plantage, ooit 180 hectare →

Harold Hollander in de ‘sala’. Op de vloer de eeuwenoude

stenen, afkomstig uit de Nederlandse IJssel.

‘Harold heeft er hard aan moeten trekken om een waterleiding te krijgen in ons huis’

VOLVO V90 BUSINESS SPORT

WAAR ELEGANTIE EN SPORTIVITEIT ELKAAR ONTMOETEN

Als u plaatsneemt in de Volvo V90 R-Design Business Sport valt de schitterende ruimte om u heen meteen op. Het Scandinavisch design zorgt voor rust, alle functies zijn gebruiksvriendelijk en intuïtief. Het zeer royale uitrustingsniveau bevat sportieve R-Design in- en exterieurkenmerken met o.a. 18" velgen, sportchassis, 12,3" digitaal instrumentenpaneel, elektrisch verstelbare contourstoelen met geheugenfunctie en geperforeerd nappaleder. De 190 pk (140 kW) benzine-motor met 8-traps automaat zorgt voor maximaal rijplezier en Intellisafe Surround biedt bescherming als het nodig is. Deze zeer aantrekkelijke Business Sport is in een beperkte oplage beschikbaar.

VOLVO V90 T4 R-DESIGN BUSINESS SPORT
VOOR € 58.675

KOM LANGS BIJ DE VOLVO-DEALER OF
BOEK EEN PROEFRIJ OP VOLVOCARS.NL

Onder: het rood met witte stippen in een Curaçaose keuken houdt de vliegen weg.

groot, werd herverkaveld en er kwamen tientallen woningen bij. Pas in 2009 werd de weg geasfalteerd en kreeg de straat een naam: de Kaminda San Sebastian.

Ooit was de plantage 180 hectare groot. In het huis ademt alles nog de sfeer van voorbije tijden. Op de vloeren liggen de oude IJsselstenen, die de schepen van de Westindische Compagnie op weg naar Curaçao als ballast in het ruim hadden liggen. Verder werd veel met lokale materialen gebouwd: veel muren zijn

opgetrokken uit brokken koraal, maar dan wel netjes afgestuekt.

Enid en Harold troffen veel antiek aan in het huis, zij voegden hun (destijds) moderne meubilair toe. Enid: 'Zo is er een mooie mix ontstaan. Er staan antieke mahoniehouten tafels en kasten, die men vroeger uit Nederland haalde. Andere tafels zijn minder oud en gezien het gebruikte materiaal waarschijnlijk op het eiland gemaakt.'

Ze zitten meestal in de 'sala', de zitkamer, in het centrale deel van het huis. Daar waait de wind dwars doorheen, waardoor het er heerlijk koel is. Ook doordat er weinig direct zonlicht naar binnen valt. Vroeger werden alle landhuizen zo gebouwd. Ze hebben dus geen energieverlindende airco nodig, alleen een paar ventilatoren, voor windstille dagen.

Enid: 'Het huis heeft veel onderhoud nodig. Het is ook al ruim 250 jaar oud. Het staat op de monumentenlijst, en daar zijn we best trots op. Maar er rust ook een grote verantwoordelijkheid op ons. We proberen alles zo origineel mogelijk te restaureren. We hebben bijvoorbeeld onlangs houten shutters aangebracht voor de ramen. We hebben op oude

Harold en Enid voor hun huis; links: het uitzicht op de zoutpannen van Jan Kok.

foto's van het landhuis gezien dat die er waren. De ramen laten nu weer licht, lucht en koele wind door.'

En zo is er altijd wel iets te doen. Schilderwerk, struiken en bomen verwijderen die met hun wortels het terras en het huis beschadigen, de stoep egaliseren, scheuren in muren herstellen, het dak waterdicht houden. Het stel is jaarlijks zeker 5500 euro kwijt aan onderhoud. Enid: 'Ik wou dat ik genoeg geld had om alle landhuizen en mooie herenhuizen te restaureren. Want wat een pracht aan architectuur en cultuur is er al verloren gegaan. En dat is onze geschiedenis.' □

Boek

Kas di shon – Plantagehuizen op Curaçao, vroeger en nu, LM Publishers, 25 euro

'Ik wou dat ik genoeg geld had om alle landhuizen te restaureren'